

Katastrální území	LIPENCE	
Připojeno ke Praze	1974	
Městská část	Lipence	
Správní obvod	Praha 16	
Obvod hl. m. Prahy	Praha 5	
Údaje o linkách k datu 31.12.2024		
Textový popis k roku 1999	Počet obyvatel 2021: 2970	
Poslední úprava obsahu: 14.1.2025 21:37	Rozloha: 824,7 ha	

Linky VD LIPENCE		
Z historických autobusových obsaženy pouze linky od roku 1939		
linka	*	†
př-00820	(1899)	(1950)
př-00966	(1899)	(1950)
b-11430	(1939)	28.12.1979
př-00966/II	03.05.1987	(2008)
b-11431	31.05.1964	28.12.1979
a-240	29.12.1979	30.04.1986
a-241	29.12.1979	
a-261/II (415)	01.09.1992	03.09.1995
a-572/II	01.03.2002	28.06.2002
a-727 (117)	16.08.2002	27.08.2002
př-P4/II	30.05.2015	30.09.2018
a-243/II	20.06.2016	
a-907	08.10.2017	01.09.2022
a-242/II	01.12.2019	
a-917	01.09.2022	

(dř. 01143, 01102, 01302, 3488, 1506j, 1026); viz jízdní řády níže

sezónní

(dř. 01143A)

Šk

Šk

ND povodeň

sezónní, PID od 2017

noční

noční

LIPENCE

Městská část Lipence leží na území dřívějších obcí Lipany, Lipence a Dolní Černošice a prodělala poměrně komplikovaný územní vývoj. Všechny tři někdejší samostatné obce, mají ovšem velmi podobnou historii. Nejstarší jsou Dolní Černošice. Jméno (dříve též Černěšice či Črněšici) prý pochází z osobního jména Černoch. Je poprvé doloženo už v minulém tisíciletí, v roce 999, když byla ves darována ostrovskému klášteru. V roce 1115 se stala majetkem kláštera v Kladrubech, v r. 1268 ji získal král Přemysl Otakar II., jehož syn Václav II. ji v roce 1292 připsal cisterciáckému klášteru ve Zbraslavi. V roce 1304 se poprvé hovoří o dvou vsích – Velkých a Malých Černošicích a od roku 1350 už známe dnešní jména Horní a Dolní Černošice. Lipany jsou doloženy v roce 1115, kdy byl jeden zdejší poddaný knížetem Vladislavem darován

kladrubskému klášteru. Lipence (jejich pojmenování stejně jako u Lipan pochází z lip, které tu snad byly vysazovány ve větším množství) známe prokazatelně od roku 1292, kdy byly, stejně jako předchozí dvě jmenované obce předány do majetku cisterciáků ve Zbraslavi. Dál už jsou dějiny všech tří vsí vlastně téměř společné. Za husitských válek byly všechny cisterciákům zabaveny a dostaly se na čas různým majitelům, aby se jim nakonec ve druhé polovině 15. století opět vrátily. Po zrušení kláštera v roce 1785 přešlo držení vesnic na náboženský fond, od kterého je koupil kníže Bedřich z Ottingen-Wallersteinu. Po roce 1849 začíná nové období historie. Dolní a Horní Černošice vnikly jako samostatné obce, v roce 1864 obě vytvořily jedinou politickou obec, v roce 1920 se staly Dolní Černošice samostatnou obcí, ale v roce 1950 se opět připojily k Horním Černošicím. Ku Praze byly ovšem připojeny jen Dolní Černošice, tj. část na pravém břehu Berounky, a to jako katastrální součást Lipenců. Lipence byly ustaveny jako součástí Lipan, v roce 1893 se obě obce osamostatnily a v roce 1949 byly pro změnu zase Lipany připojeny k Lipencům. Ve stejné době byla od Lipenců odloučena místní část Báně, která v průběhu doby stavebně splýnula se Zbraslaví.

Už v minulém století se oblast kolem Černošic stávala významným místem rekreace Pražanů. Vyrůstala zde zprvu letní sídla zámožných vrstev a později i rozsáhlé chatové kolonie. Současná městská část Lipence má na území Prahy nejvíce objektů individuální rekreace – 847. Snad bychom neměli opomenout ještě jedno jméno – Kazín. Kdo by neznal starou českou pověst o knížeti Krokovi a jeho třech dcerách. Jedna z nich, Kazi, měla svůj hrad či hrádek právě tady a od ní prý tedy pochází i jméno. Realita je však poněkud jiná, dokonce právě opačná. O jménu Kazín psal ve dvacátých letech známý filolog Václav Flajšhans. Skalnatý ostroh nad Berouňkou prý snad nesl původně jméno „mons Casinus“, připomínající polohou stejnojmenný mateřský klášter benediktinů. Od latinského jména je k českému Kazínu opravdu jen malý a celkem logický krůček. Kronikář Kosmas pak od jména Kazín vymyslel i postavu Krokovy dcery Kazi. Nesmíme ovšem opomenout, že právě v kazínském lokalitě bylo opevněné hradiště z pozdní doby kamenné, starší doby bronzové a doby železné.

Vraťme se však od bájí do reality. I když byly osudy všech tří základních částí Lipenců podobné, jak už vyplývá z výše uvedených řádků, místní vazby byly částečně odlišné. Dolní Černošice tíhly pochopitelně k Horním Černošicím – obě vsi byly přiřazeny k Třebotovu. Druhé dvě obce zase spadaly pod zbraslavskou faru. Z poštovního hlediska byl pro všechny obce od roku 1826 poštovní úřad na Zbraslavi, když však v roce 1907 vznikla pošta v Horních Černošicích, spadly do jejího rajónu jen Dolní Černošice. V samotných Lipencích byla pošta zřízena až ve zcela moderní době, v roce 1961. Až dosud jsme nezmínili významnou komunikační překážku v této oblasti – řeku Berouňku. Vlastně dodnes tady pro spojení s obcemi na jejím druhém (levém) břehu není žádný silniční most (nepočítáme-li příliš vzdálený most v Lahovicích) a místní obyvatelé byli, s výjimkou cest na a přes Zbraslav, po staletí odkázáni na přívozy. Teprve ve zcela nedávné době vznikly místo přívozů lávky alespoň pro pěší do Horních Černošic a do Radotína, který se v minulém století začal přetvářet v důležitou průmyslovou obec, do které dojíždělo a docházelo za prací mnoho lidí z blízkých vesnic, Lipence nevyjímaje. Prvním prostředkem veřejné dopravy v blízkém okolí byla paroplavební linka Praha – Zbraslav (– Štěchovice) od roku 1865. Významnějším prostředkem, který zajistil nové dopravní s okolím, se stala železnice. Od 15. července 1862 mohli obyvatelé Dolních Černošic využít stanici Černošice (museli na ni zmíněným přívozem), případně snad od počátku provozu i v Dolních Mokropsech. (Existují zatím otazníky u další údajné zastávky v Dolních Mokropsech, která byla zřízena v roce 1933 a opět zrušena neznámo kdy.) Také z oblasti Kazína totiž dlouhá léta jezdíval přívoz. Shodou okolností dnes je obnoven a je posledním přívozem na území dnešní Prahy. Dobové průvodce a místopisy ovšem lipenecké obyvatele odkazují také na železniční stanici ve Zbraslavi, která byla v provozu od 22. září 1897.

Od konce 20. let se k cestování do Prahy daly použít také autobusy linek jezdících do Zbraslavi či městečkem projíždějících. Jezdilo tu několik soukromníků (Nedoma, Zitta, Chýla, Růžička, Tichota a další), od roku 1929 také ČSD. Linka této železniční státní společnosti jezdila z pražského Jungmannova náměstí od roku 1931 dokonce i přes Lipany až do Dolních Černošic. Už v roce 1932 byla ale zkrácena do Lipan a to jak pro nepatrné využití, tak pro velmi nekvalitní cestu, která sem vedla. V roce 1935 jezdilo na zbraslavské lince ČSD 6 autobusů, což svědčí

o celkem silné frekvenci. V roce 1936 ale ČSD na této autobusové lince zastavily provoz a do Zbraslavi (nikoli do Lipenců či Lipan) začala jezdit autobusová linka Z Elektrických podniků. Její historie ale končí už rokem 1939, kdy EP musely z úsporných důvodů značně redukovat autobusovou dopravu. Je však pravděpodobné, že od roku 1936 byla některým ze soukromých dopravců doprava do Lipan průběžně zajišťována, a to možná až do roku 1943, kdy zde nově zajistily provoz tehdejší ČMD. Již v následujícím roce, tj. v době hroujícího se válečného hospodářství, zde byl provoz přerušen a tato část území zůstala bez dopravní obsluhy. K obnovení provozu došlo opět s největší pravděpodobností brzy po květnové revoluci v roce 1945, linka provozovaná ČSD již z nového autobusového nádraží na Smíchově je spolehlivě doložena v roce 1947 pod názvem Praha – Zbraslav – Lipany a s číslem 3488. Tato linka (později v provozu ČSAD) se stala na řadu let základní obsluhou dnešních Lipenců. Svůj provoz skončila na konci roku 1979, kdy jezdila pod číslem 11430. Od 29. 12. 1979 převzal provoz pražský DP a jeho linka č. 241, která nejdříve jezdila od zlíčovského lihovaru, od roku 1985 dosud od stanice metra B Smíchovské nádraží. Do Lipenců jezdila v letech 1964 až 1979 ještě další linka ČSAD (11431, původně 01143A). Zajišťovala spojení s průmyslovou komořansko-modřanskou oblastí. Také ta byla v roce 1979 nahrazena autobusovou linkou DP Praha (č. 240) od Nádraží Braník přes Modřany a Zbraslav. Jednalo se pouze o několik málo spojů ve špičkách pracovních dnů, navíc v úseku Sídliště Zbraslav – Lipence všechny spoje nejezdy. Linka byla pro nízké využití zrušena 1. 5. 1986, a tak „dvěstěčtyřicetjednička“ je dnes základní obsluhou této městské části. Samozřejmě, že i nadále je možné používat také železniční spojení do stanic Černošice či Černošice-Mokropsy s využitím lávky nebo přívozu.

* * * * *

Jízdní řád linky ČSD 3488 platný od 4. 5. 1947.

3488 Praha – Zbraslav – Lipany
Provoz pouze v pracovní dny
Příslušná výdejna: Praha XVI., Autobus. nádr. (Zbraslavská 4.)

km	Kčs	Provozuje Řsd Praha Zastávky	Číslo spoje														
			1	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25		
0	0	Smíchov, autobus. n. (Zbraslavská 4) ... odj.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
2	4	Hlubočepy	4 10	4 35	5 15	5 15	5 50	6 25	6 40	7 30	8 30	9 30	11 00	12 05	13 00
4	4	Malá Chuchle	4 13	4 38	5 18	5 18	5 53	6 33	6 48	7 38	8 38	9 38	11 08	12 13	13 08
6	5	Velká Chuchle	4 20	4 45	5 25	5 25	6 00	6 40	6 55	7 45	8 45	9 45	11 15	12 20	13 15
8	7	Lahovičky	4 23	4 48	5 28	5 28	6 03	6 43	6 58	7 48	8 48	9 48	11 18	12 23	13 18
9	8	Lahovice	4 28	4 51	5 31	5 31	6 06	6 46	7 01	7 51	8 51	9 51	11 21	12 26	13 21
11	10	Zbraslav, náměstí	4 29	4 54	5 34	5 34	6 09	6 49	7 04	7 54	8 54	9 54	11 24	12 29	13 24
11	10	Zbraslav, Bařava prod.	5 36	7 06	7 56	11 27	12 32	13 27
12	11	Zbraslav, měst. jatky	5 38	7 08	7 58	11 29	12 34	13 29
12	11	Zbraslav, Kostrounek	4 35	5 00	5 40	6 15	6 55	7 10	8 00	8 50	9 50	11 30	12 35	13 30	
13	12	Peluněk	4 38	5 03	5 43	6 18	6 58	7 00	8 03	8 03	9 03	11 33	12 38	13 33	
15	13	Lipence	4 40	5 05	5 45	6 20	7 00	7 00	8 05	8 05	9 05	11 35	12 40	13 35	
15	13	Lipany

h spoje 33, 39 nejezdí v sobotu

3488 Praha – Zbraslav
Nedělní a sváteční jízdní řád
Příslušná výdejna: Praha XVI., autobus. nádraží, Zbraslavská 4.

km	Kčs	Provozuje Řsd Praha Zastávky	Číslo spoje							
			1	3	5	7	9	11		
...	...	Smíchov, autobus. nádraží ... odj.	7 30	12 05	19 00
...	...	Hlubočepy	7 35	12 10	19 05
...	...	Malá Chuchle	7 38	12 13	19 08
...	...	Velká Chuchle	7 45	12 20	19 15
...	...	Lahovičky	7 48	12 23	19 18
...	...	Lahovice	7 51	12 26	19 21
...	...	Zbraslav, náměstí ... odj.	7 55	12 30	19 25

Poslední jízdní řád linky ČSAD 11430 před převzetím dopravní obsluhy prostředky městské dopravy (linkou a-241) platný od 27. 5. 1979.

11430 Praha—Praha, Lipence		Přepřavu zajišťuje: Praha-Smíchov, Nádražní 4, tel. 547691	
km	TĚ	ČSAD KNV Praha, n. p.	
0	0	1 Praha-Smíchov, aut. nádr.	od
4	4	2 Praha-Malá Chuchle	MHD
5	5	3 Praha-Velká Chuchle	
7	7	4 Praha-Lahovičky	
8	8	5 Praha-Lahovice	
10	10	6 Praha-Zbraslav, nám.	
11	11	7 Praha-Zbraslav, Dětský domov ...	
11	8	8 Praha-Zbraslav, Kostrounek ...	
12	12	9 Praha-Zbraslav, Peluněk ...	
12	10	10 Praha-Lipence, č. p. 73 ...	
13	11	11 Praha-Lipence, u kapličky ...	
14	14	12 Praha-Lipence ...	př
pokračování			
km	TĚ	ČSAD KNV Praha, n. p.	
0	0	1 Praha-Smíchov, aut. nádr.	od
4	4	2 Praha-Malá Chuchle	MHD
5	5	3 Praha-Velká Chuchle	
7	7	4 Praha-Lahovičky	
8	8	5 Praha-Lahovice	
10	6	6 Praha-Zbraslav, nám.	
11	7	7 Praha-Zbraslav, Dětský domov ...	
11	8	8 Praha-Zbraslav, Kostrounek ...	
12	9	9 Praha-Zbraslav, Peluněk ...	
12	10	10 Praha-Lipence, č. p. 73 ...	
13	11	11 Praha-Lipence, u kapličky ...	
14	14	12 Praha-Lipence ...	př

k nejede 25. XII. a 1. I. y nejede ve dnech pracovního volna a ve dnech prac. klidu v období od 23. VI. do 26. VIII.
 Na lince neplatí dělnická a žákovská jízdenky pro jízdy v obvodu MHD Praha.

